

lige Stiftelser sidde inde med. Det forekommer mig, at den egentlig staar paa temmelig svage Fødder, navnlig synes det mig, at den egentlig ikke har tilstrækkelig Hjemmel i Loven af 8de Marts 1856. Det Punkt, som omhandler denne Kaldelsesret, lyder saaledes: „Den Kaldelsesret, der omhandles i Anordningens § 49 b.“ — det er altsaa Anordningen af 1814 — „kan kun udøves af selve de Mænd, der som Ejere eller Bestyrere af offentlige Stiftelser bygge eller have bygget anordningsmæssige Skoler, men ikke af deres Efterfølgere i Besiddelsen eller Bestyrelsen.“ Det forekommer mig, at denne Bestemmelse — jeg ved ikke, om der eksisterer andre — i § 9 i Loven af 8de Marts 1856 kort og godt siger, at naar de Mænd, som oprindeligt have bygget disse Skoler, ikke længere have Sæde i Konsistorium eller i Bestyrelsen for Roskilde adelige Jomfrukloster, er dermed ogsaa Kaldsretten falden bort. Jeg formaar ikke at tyde den Bestemmelse anderledes. Jeg vil henlede det ærede Udvalg og den højtærede Ministers Opmærksomhed paa dette Punkt og bede dem undersøge nærmere, hvorvidt denne Kaldsret overhovedet eksisterer mere; for hvis den ikke eksisterer mere, forekommer det mig naturligt, at man paa denne Lov fik ordnet det saaledes, at denne Kaldsret ogsaa gik over dertil, hvor den naturlig hører hjemme, nemlig de lokale Skoledirektioner. Jeg kan heller ikke indse, at disse Stiftelser have nogen som helst Interesse i at bibeholde Kaldsretten til saadanne smaa Skolekald paa Landet.

Der er endnu et Punkt, som ikke staar mig klart, nemlig dette, hvorvidt de gamle Hartkornsydelser, Naturalydelser, bortfalde efter denne Lov. Paragraf 26 kunde tyde derpaa, idet den siger, at specielle Lønningsdele bortfalde, men den kan ogsaa sigte til andre smaa, lokale Ydelser, hvoraf der jo med vort forkludrede Lønningssystem for Skolevæsenet paa Landet eksisterer en Mængde. Spørgsmaalet er, om der sigtes til de store Ydelser som Degnekorn og Smaaredsel osv. Det forekommer mig naturligt, om man paa en Lov som denne søgte at komme bort fra disse gamle Skatter; thi naar faktisk Hartkornet ved den ny Lov faar ny Byrder, burde man stræbe at komme bort fra de gamle; ellers opnaaede man en Gentagelse af Historien fra 1850, da man lavede Ligningsskatten paa et Opkog af lutter gamle Skatter samtidig med, at man havde faaet ny Skatter paa forskellige Omraader. Ogsaa dette skal jeg henstille til den ærede

Ministers Undersøgelse, hvorvidt disse Skatter, Smaaredsel og Degnetrave, bortfalde, hvis denne Lov træder i Kraft, eller om de fremdeles ville være at opkræve hos Yderne, medmindre der foregaar den i Loven foreskrevne Afløsning.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Sthyr): De to sidste Spørgsmaal fra det ærede Medlem til mig vare af saa detailleret Beskaffenhed, at de vel ikke kunne forlanges besvarede paa staaende Fod, de skulle derimod blive Genstand for Overvejelse. — Med Hensyn til det første Spørgsmaal skulde jeg mene, at det fremgaar klart nok af det, jeg sagde før, at den Indstillingsret, som hidtil har tilkommet disse Stiftelser, vil efter min Mening bortfalde efter Loven, da der i Loven staar: „Naar et Lærerembede . . . bliver ledigt, har den kaldsberettigede Myndighed o. s. v.“, er dermed den Slags Embeder, som det ærede Medlem omtalte, indbefattede under Lovens Bestemmelser, og jeg tror ikke, der er Anledning til at give ny, særlige Bestemmelser for dem. — Med Hensyn til de andre Spørgsmaal forbeholder jeg mig altsaa en nærmere Undersøgelse, idet jeg dog vil gøre opmærksom paa, at jeg rigtignok nærer adskillig Tvivl om, at saadanne Afgifter som Smaaredsel og Degnetrave skulde kunne bortfalde. Det skal, som sagt, imidlertid blive undersøgt.

Ordføreren (Goos): Lige over for en Bemærkning eller Henstilling, som det ærede 3dje Medlem for 2den Kreds (Jørgensen) gjorde om, at Udvalget skulde tage sig paa at fortolke den nugældende Regel i Loven af 8de Marts 1856 § 9, kan jeg kun sige, at Udvalget ikke vil gøre det. Det er slet ikke vor Opgave; det er en Fortolkning, som er slaaet fast af Domstolene, og det kan ikke falde Udvalget ind paa ny at sætte den under Debat. — Det andet Spørgsmaal, hvorledes den paa gældende Bestemmelse i Forslaget er at forstaa, har den højtærede Minister besvaret, og saa vidt jeg skønner — jeg opfattede ikke fuldstændig den højtærede Ministers sidste Udtalelser, men jeg tror, efter hvad jeg hørte, at kunne være ganske af samme Mening som han — vil Indstillingsretten tilfalde Kommunerne ved de Skoler, hvor den kaldsberettigede er Universitetet og Roskilde adelige Jomfrukloster, medens Kaldsretten selvfølgelig bliver disse bevaret.

Med Hensyn til det, som det ærede Medlem for 6te Kreds (J. Pedersen) ud-